

نیمه پنهان صادرات فولاد ایران

خلاصه مدیریتی قسمت دوم / نیمه پنهان صادرات فولاد ایران

تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی با ۵۰ سال سابقه تولید و صدها کارخانه بخش خصوصی کوچک و متوسط و دهها هزار نفر کارگر شاغل همانند دیگر صنایع پایین دستی و مصرف کنندگان در سه سال اخیر با مشکلات و معضلات عدیده ای در خصوص تامین مواد اولیه مصرفی خود مواجه شده اند.

مصرف کارخانجات عضو این سندیکا، ورق خام فولادی است که با تبدیل آن به لوله و پروفیل ۶۰۰ گروه کالایی باارزش افزوده بالا و اشتغال آفرینی تولید می شود.

ولی نبود مواد اولیه در دسترس و گرانی داخلی و بالا بودن تعرفه واردات این مواد اولیه مورد نیاز منجر به کاهش قدرت رقابتی و افزایش نامتعارف قیمت تمام شده و به تبع آن تشدید رکود و زیان دهی این بخش مهم تولیدی اقتصادی شده است.

و بدتر اینکه در این راستا صنایع بزرگ خصولتی تولیدکننده فولاد ضمن گرانفروشی به صنایع پایین دستی و مصرف کنندگان داخلی، اقدام به صادرات مواد اولیه مورد نیاز داخل آن هم به روش ارزان فروشی صادراتی به چندین کشور و حتی دامپینگ برای اروپایی ها می کند (بعلت صادرات ارزان قیمت فولاد مبارکه؛ علیه فولاد ایران در اروپا پرونده شکایت دامپینگ گشوده شده و در جریان است) و ما را مجبور به واردات همان ورق های فولادی با قیمت های بالاتر کرده اند.

و این اقدامات سبب تضییقات جهت تامین مواد اولیه کلیدی مورد نیاز داخل کشور شده و متأسفانه صادرات فولاد خام مورد نیاز کشور از جمله ورق فولادی هماکنون نیز در حال انجام است.

صادرات ورق فولاد گرم ایران به اتحادیه اروپا رشد بالایی را در سال های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ میلادی تجربه کرد، اما در سال ۲۰۱۶ میلادی صادرات این کالا کاهش یافت و در سال ۲۰۱۷ میلادی عملاً متوقف گردید. در پنج ماهه اول سال ۱۳۹۶ نسبت به مدت مشابه در سال قبل از آن، صادرات ورق فولاد گرم ایران با ۹۷ درصد کاهش از ۴۳۵ هزار تن به ۱۵ هزار تن تنزل پیدا کرد. نظر به اهمیت بازار اتحادیه اروپا برای صادرات ورق فولاد گرم ایران، از دست دادن بازار این اتحادیه منجر به کاهش ۸۰ درصدی کل صادرات ورق فولاد گرم کشور شد. بررسی آمارهای تجاری نشان دهنده این موضوع

می باشد که با توجه به عدم تغییر در حجم واردات ورق فولاد گرم اتحادیه اروپا در هفت ماهه اول سال ۲۰۱۷ میلادی، ایران بازار ورق فولاد گرم خود در اتحادیه اروپا را به کشورهای ترکیه، هند و مصر واگذار کرده است.

بررسی و واکاوی روند صادرات ورق فولاد گرم ایران به اتحادیه اروپا نشان می دهد که صادرات ایران در سال ۲۰۱۶ میلادی با ارزان فروشی گسترده توأم است، به صورتی که بهای واحد صادراتی ایران به اتحادیه اروپا تا سطح ۳۰ درصد زیر قیمت های مرجع جهانی تحویل بنادر جنوب اروپا تنزل پیدا کرد. در همین شرایط بهای اظهاری صادراتی در گمرک های داخلی توسط صادرکنندگان دو برابر و بهای فروش داخلی تا بیش از ۵۰ درصد بالاتر از بهای صادراتی به اتحادیه اروپا بود.

نظر به وسعت و حجم و ارزش بالای میزان دامپینگ (فروش زیر قیمت) در صادرات ورق فولاد گرم ایران و چهار کشور دیگر به اتحادیه اروپا، این اتحادیه از تابستان سال ۱۳۹۵ بررسی موضوع و انجام اقدامات در این خصوص را در دستور کار خود قرار داد. در نهایت با توجه به بررسی های صورت گرفته و مدارک و مستندات، شرکت فولاد مبارکه به همراه چند شرکت دیگر در کشورهای روسیه، آکراین و برزیل متخلف شناخته شدند و به عنوان جریمه دامپینگ (فروش با قیمت زیر بهای بازار) عوارض قطعی ۵۷,۵ یورو بر کیلوگرم بر واردات ورق فولاد گرم از ایران وضع شد که به کل واردات از ایران تعمیم داده شد.

در همین شرایط با وجود روند کاهش قابل ملاحظه بهای واحد صادرات ایران به اتحادیه اروپا، در مقابل قیمت های فروش داخلی به صورت مستمری افزایش پیدا کرد. در طی ۱۸ ماه گذشته (منتهی به شهریور ماه سال ۱۳۹۶) شاخص بهای عمومی کالاها و خدمات کمتر از ۱۴ درصد، نرخ ارز (مبادله ای یا آزاد) کمتر از ۱۲ درصد، شاخص کل بهای تولیدکننده صنعتی ۱۲ درصد، شاخص بهای تولیدکننده محصولات فلزی (صنایع پایین دستی فولاد) کمتر از ۱۱ درصد رشد داشت و در مقابل میانگین بهای داخلی ورق فولاد گرم شرکت فولاد مبارکه ۷۳,۹ درصد و میانگین بهای واحد صادراتی ورق فولاد گرم فقط ۰,۷ درصد افزایش یافت. به عبارتی به میزانی چند برابر افزایش قیمت های داخلی، بهای ورق فولاد گرم افزایش پیدا کرد و از سوی دیگر بهای صادراتی آن تغییر نکرد.

حمایت های بی قاعده، نامتناسب و بی قید و شرط دولت و وزارت صنعت، معدن و تجارت از تولیدکنندگان بزرگ فولاد داخلی با اعمال تعرفه های وارداتی بسیار بالا از ابتدای سال ۱۳۹۴ و از سوی دیگر فقدان نظارت های لازم و آزادی عمل کامل، در عمل موجب شد که آنها به سهولت بتوانند اقدام به صادرات زیر قیمت های داخلی و جهانی کنند و از سوی دیگر در جهت جبران زیان حاصله ناشی از صادرات، در جهت افزایش بی رویه قیمت های فروش داخلی گام بردارند. وزارت صنعت، معدن و تجارت با افزایش ناگهانی چند برابری تعرفه های واردات ورق فولاد گرم بستر و زمینه لازم جهت وقوع تخلفات صادراتی در تولیدکنندگان فولاد داخلی و از سوی دیگر احجاف به صنایع پایین دستی و اعمال تضییقات و گران فروشی به آنها را فراهم ساخت، به صورتی که هم اکنون ایران دارای یکی از بالاترین نرخ های تعرفه واردات ورق فولاد گرم در سطح جهان است. افزایش نامتعارف و نامتناسب قیمت های فروش داخلی ورق فولاد گرم منجر به تشدید

و تمیق رکود در صنایع پایین دستی فولاد و کاهش قدرت رقابتی و ریزش اشتغال این صنایع و وارد آمدن زیان و خسارات زیادی به آنها شده است.

تولیدکنندگان صنایع پایین دستی و مصرف کنندگان فولاد کشور انتظار دارند که به صورت بی طرفانه و واقع بینانه در خصوص ایجاد انحصار توسط یک بنگاه شبه خصوصی (تحت کنترل دولت)، ارزان فروشی و دامپینگ صادراتی، گران - فروشی داخلی، بیش اظهاری صادراتی، صادرات اقلام اساسی مورد نیاز کشور با کدهای تعرفه خلاف واقع، تعیین ابعاد و جوانب تشدید رکود در صنایع پایین دستی و بخش های مصرف کننده فولاد و برآورد خسارات و زیان های وارده تحقیقات و بررسی های لازم انجام گردد و با توجه به نتایج حاصله، تدابیر و اقدامات مقتضی در خصوص مقابله و جلوگیری از وقوع مجدد آنها اتخاذ شود.

در پایان این بخش از گزارش فولاد ایران، پیشنهاد می گردد مراجع ذیربط در خصوص موارد ذیل تحقیقات و بررسی های لازم انجام دهند و با توجه به نتایج حاصله، تدابیر و اقدامات مقتضی در خصوص مقابله و جلوگیری از وقوع مجدد آنها اتخاذ شود.

(۱) ارزان فروشی صادراتی انواع ورق فولاد گرم در سطح جهان و به خصوص به کشورهای اروپایی و محکومیت ایران در دامپینگ صادرات فولاد به اتحادیه اروپا و از دست دادن این بازار مهم

(۲) گران فروشی انواع ورق فولاد گرم به صنایع پایین دستی داخلی که در جهت جبران زیان ناشی از ارزان فروشی صادراتی صورت گرفت. در این راستا ضرورت دارد که چگونگی و دلایل حمایت وزارت صنعت، معدن و تجارت با افزایش تعرفه وارداتی به میزان ۲۰ درصد، روشن و مشخص شود.

(۳) اظهار بهای فروش صادراتی خلاف واقع و به مراتب بیش از بهای واقعی و در نتیجه فریب مسئولین کشور در خصوص اغراق در توانایی ها و منافع حاصل از صادرات فولاد خام و همچنین امکان استفاده از معافیت های مالیاتی و سایر موارد

(۴) صادرات وسیع انواع ورق فولاد گرم مورد نیاز صنایع داخلی و استفاده از تعرفه های گمرکی خلاف واقع در جهت کتمان واقعیت

(۵) تعیین ابعاد و جوانب تشدید رکود در صنایع پایین دستی و بخش های مصرف کننده فولاد و اثرات اقتصادی حاصله

(۶) برآورد خسارات و زیان های وارده به صنایع پایین دستی فولاد و اتخاذ اقدامات لازم در خصوص جبران آنها

****ادامه گزارش بصورت تکمیلی (به همراه ضمائ گران فروشی داخلی) در فایل**

word دوم و در ۳۱ صفحه می باشد.